

PANDEMIČNA GRIPA

Pandemična bolest predstavlja globalno izbijanje bolesti. Pandemična gripe se javlja kada se pojavi novi virus gripe za koji kod ljudi postoji mali ili nikakav imunitet i koji počinje da izaziva ozbiljnu bolest koja se onda lako prenosi sa osobe na osobu širom svijeta.

Kroz istoriju, u 20. stoljeću dogodile su se tri pandemične gripe:

- 1918. godine pandemična gripe je izazvala najmanje 500.000 mrtvih u SAD i oko 40 miliona mrtvih širom svijeta.
- 1957. godine pandemična gripe je izazvala najmanje 70,000 mrtvih u SAD i 1 do 2 miliona mrtvih širom svijeta.
- 1968. godine pandemična gripe je izazvala oko 34,000 mrtvih u SAD i 700,000 mrtvih širom svijeta.

Karakteristike i izazovi pandemične bolesti

(1) Brzo rasprostiranje širom svijeta

- Kada se virus pandemične gripe pojavi, njegovo globalno širenje se smatra neizbjježnim.
- Pripremne aktivnosti podrazumijevaju da je čitavo svjetsko stanovništvo podložno bolesti.
- Zemlje mogu, poduzimanjem mjera kao što su zatvaranje granice i restrikcijama putovanja, usporiti dolazak virusa ali ga ne mogu zaustaviti.

(2) Izazovi javnih i privatnih zdravstvenih sistema

- Većina ljudi je malo ili nimalo imuno na pandemični virus. Infekcija i učestalost bolesti su visoki. Značajan procenat svjetskog stanovništva će tražiti neki oblik medicinske pomoći.
- Nije vjerovatno da će zemlje imati osoblje, objekte, opremu i bolničke krevete koji su neophodni da bi se izašlo na kraj sa velikim brojem ljudi koji su se iznenada razboljeli.
- Naročito zabrinjavaju neodgovarajuće zalihe vakcina ili antivirusnih lijekova, dvije najvažnije ljekarske intervencije koje su neophodne za smanjenje bolesti i smrtnosti.
- Stope smrtnosti su visoke, u velikoj mjeri su određene sa četiri faktora: brojem ljudi koji su se zarazili, zaravnosti virusa, osnovnim karakteristikama i ranjivosti zaraženih ljudi i efikasnosti preventivnih mjera.
- Prošle pandemične bolesti su se širile globalno u dva a ponekad u tri talasa.

(3) Neodgovarajuće medicinske zalihe

- Potrebe za vakcinom premašuju zalihe.
- Potrebe za antivirusnim lijekovima su vjerovatno neodgovarajuće u početnom stadijumu pandemične bolesti.
- Pandemična bolest može da stvori nedostatak bolničkih kreveta, ventilatora i drugih sredstava. Hitni kapaciteti se mogu formirati u nestandardnim objektima kao što su škole da bi se izašlo na kraj sa potrebama.
- Trebaće se donositi teške odluke kome će se dati antivirusni lijekovi i vakcine.

(4) Ekonomski i društveni poremećaj

- Zabrane putovanja, zatvaranja škola i preduzeća i otkazivanja događaja mogli bi da imaju značajan uticaj na društvene zajednice i građane.
- Njega bolesnih članova porodice i strah od izlaganja bolesti mogu rezultirati u značajnom izostanku sa radnog mesta radnika.

Važnost dobrih respiratornih pravila ponašanja

Respiratorna pravila ponašanja su suštinska pomoć da se zaustavi širenje bilo koje bolesti disajnih organa, uključujući i pandemičnu gripu.

- Prati često ruke sapunom i vodom ili koristiti sredstvo za dezinfekciju ruku.
- Pokriti usta maramicom pri kašljanju i kihanju.
- Ostati kod kuće ako ste bolesni.

Za dodatne informacije, posjetite www.pandemicflu.gov